

**Ogólnopolskie sympozjum naukowe
„Teoria i praktyka edukacji globalnej”
(Warszawa, 13 stycznia 2015 r.)**

Forum Pedagogiczne
2015/1

13 stycznia 2015 roku na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (WNP UKSW) w Warszawie odbyło się ogólnopolskie sympozjum poświęcone edukacji globalnej, a w szczególności jej kontekstom teoretycznym i praktycznym. Organizatorami sympozjum były, oprócz WNP UKSW, Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego i Fundacja Edukacja dla Demokracji.

Celem sympozjum było pobudzenie do refleksji na temat teorii i praktyki edukacji globalnej w naszym kraju. Zaproszeni prelegenci przedstawili wybrane elementy współczesnego myślenia pedagogicznego, które mogą stanowić zachętę do podjęcia twórczego namysłu nad zadaniami edukacji globalnej. Spektrum koncepcji, które zaprezentowano, sięgało od idei polskiej pedagogiki społecznej przez katolicką naukę społeczną, pedagogikę humanistyczną aż po inspiracje zaczerpnięte z pedagogiki krytycznej i emancypacyjnej. Ważnym elementem sympozjum było przyjrzenie się aktualnej praktyce, a w szczególności przedsięwzięciom realizowanym od kilkunastu lat przez organizacje pozarządowe w Polsce. Syntetyczny przegląd teoretycznych i praktycznych składników, które konstytuują współczesny obraz edukacji globalnej, pozwolił uczestnikom spotkania na odkrycie jej bogactwa i różnorodności. Sympozjum stworzyło także szansę integracji badaczy i praktyków, którzy mimo że zdążają do podobnych celów, to jednak – jak to bywa zazwyczaj – pracują w izolacji od siebie.

Przez termin „edukacja globalna” rozumie się włączanie perspektywy globalnej do edukacji. Oznacza to eksponowanie globalnych współzależności albo mówiąc inaczej: „globalnego poglądu na świat” (Bourn 2014). Ten pogląd trzeba rozwijać i odpowiednio kształtować z perspektywy etycznej. Wśród celów edukacji globalnej wymienia się promocję postaw obywatelskiego zaangażowania na poziomie globalnym i lokalnym. Nieskrywanym zamiarem organizatorów konferencji było możliwe szerokie przedstawienie edukacji globalnej i dlatego jej definicję potraktowano jako „określenie parasolowe”, to znaczy integrujące w sobie takie nurty myślenia na temat edukacji jak edukacja międzykulturowa, edukacja na rzecz praw człowieka czy edukacja zrównoważonego rozwoju. Zestawienie obok siebie tych różnych składinąd rodzajów działania pedagogicznego nie powinno prowadzić do błędnego wniosku, że są one tożsame. Bynajmniej. Prelekcje i dyskusje prowadzone zarówno na sali konferencyjnej, jak i w kuluarach były tego wymownym dowodem.

Wśród szczegółowych problemów, którym poświęcono więcej uwagi, warto wymienić dylematy wynikające z samej teorii uczenia globalnego spojrzenia na rzeczywistość.

Należały do nich m.in.: heteronomiczność założeń i celów edukacji globalnej, a także metod działania i oceny ich skuteczności. Mówcy podkreślali także trudności związane z praktyczną realizacją edukacji globalnej w szkołach i w ramach nieformalnych oraz pozaformalnych sposobów kształcenia.

Uroczystego otwarcia symposium dokonała dziekan WNP UKSW, dr hab. Jadwiga Kuczyńska-Kwapisz prof. UKSW. Obrady podzielono na trzy części. W pierwszej, zatytułowanej *Teoretyczne konteksty edukacji globalnej* jako pierwszy głos zabrał ks. prof. zw. dr hab. Henryk Skorowski z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, który zreferował temat *Idee edukacji globalnej w społecznej nauce Kościoła*. Po nim wystąpiła dr hab. Krystyna Błeszyńska prof. SGGW, prezentując referat pod tytułem *Edukacja globalna w nowej podstawie programowej – pytania i kontrowersje*. Następnie dr hab. Ewa Przybylska prof. UMK przedstawiła swoje wystąpienie zatytułowane *Niepiśmiennosc jako wyzwanie globalne*. Pierwszą część zamknął referat prof. zw. dr hab. Wiesława Theissa z Uniwersytetu Warszawskiego, który zajął się tematem: *Solidarnosc globalna. Czytajac Baumana*.

Drugą część symposium organizatorzy opatrzyli tytułem *Oblicza edukacji globalnej*. Dominującą rolę odgrywał w niej wątek aplikacji idei edukacji globalnej do różnych dziedzin pedagogiki. Najpierw zabrała głos dr Magdalena Kuleta-Hulboj z Uniwersytetu Warszawskiego, która omówiła temat *Koncepcje edukacji globalnej*. Po niej wystąpiła dr hab. Edyta Wolter z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, referując zagadnienie opatrzone tytułem *Wychowanie ekologiczne w edukacji globalnej*. Jako trzeci do zebranych przemówił dr Błażej Przybylski z Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie. Temat jego referatu brzmiał: *Znaczenie współczesnych młodzieżowych ruchów protestu w procesach demokratyzacji systemów politycznych*. Jako ostatni wystąpił ks. dr Zbigniew Babicki z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, prezentując referat *Walory praktyczności edukacji globalnej*.

Część trzecia była poświęcona praktycznym kontekstom edukacji globalnej. W dyskusji panelowej prowadzonej przez dr Magdalenę Kuletę-Hulboj wzięły udział następujące osoby: Anna Kertyczak z Fundacji Edukacja dla Demokracji, Elżbieta Kielak ze Związku Stowarzyszeń Grupa Zagranica, Marta Gontarska z Instytutu Globalnej Odpowiedzialności i Tadeusz Makulski, który reprezentował Ruch Solidarności z Ubogimi Trzeciego Świata Maitri. Zakres tematyczny dyskusji obejmował m.in.: cele i zadania edukacji globalnej, przykłady realizowanych przedsięwzięć, specyfikę działań organizacji określanych skrótem NGO, możliwości dialogu i współpracy między organizacjami społecznymi a przedstawicielami środowiska akademickiego.

Na zakończenie organizatorzy i uczestnicy zgodnie wyrazili nadzieję na to, że w przyszłości nadal będą się odbywać tego typu spotkania i że przyczynią się one do zintensyfikowania współpracy między wszystkimi, którym idea edukacji globalnej leży na sercu.

Zbigniew Babicki
UKSW, Warszawa

Bibliografia

Bourn D. (2014). *The Theory and Practice of Development Education*. London: Routledge.